

Posudek oponentky bakalářské práce

Vedoucí bakalářské práce: doc. ak. mal. Ivan Špirk

Oponentka bakalářské práce: Mgr. MgA. Markéta Magidová

Autorka bakalářské práce: Kristýna Cibulková

Obor: Výtvarná výchova se zaměřením na vzdělávání [7504R235]

Akademický rok: 2019/2020

Název práce: Proměny periferie - autorská reflexe a škola

Bakalářská práce Kristýny Cibulkové nazvaná Proměny periferie – autorská reflexe a škola je již ve svém úvodu nejasně vymezená. Není zcela zřejmé, jaké proměny studentka sleduje, co je konkrétně výzkumným tématem a proč. První odstavec, v němž je téma bakalářské práce vysvětleno pouze výčtem prvků bez argumentů, poměrně dobře odráží i navazující formu psaní. Práci chybí jasnější architektonicko-teoretické vymezení pojmu periferie stejně jako významová osa, skrze níž jsou periferie nazírány (ať by to bylo ekologicky, kulturně, sociálně či politicky). Studentka vágně kompiluje hesla z několika českých přehledových publikací o periferiích, zatímco až v pasáži o sídlištích (s. 23–34) lze vyzorovat jak teoretický, tak pedagogický zájem studentky o dané téma. Ani zde však Cibulková není příliš důkladná, jak lze vidět v případě „negativního“ zhodnocení sídliště, které autorka redukuje na nevydaření funkcionalistického projektu (s. 27). Zatímco příklady prací umělců (bohužel jen českých, chybí zde širší, alespoň středoevropský rozhled) jsou poměrně přehledně inkorporovány do pasáže o sídlištích, přesun od výkladu funkce periferií ke Skupině 42 působí poněkud násilně. Studentka navíc skupinu popisuje bez využití původních programových textů (například Chaloupeckého „Svět, v němž žijeme“), namísto toho definuje jejich program jako „objevování a nalezení ‚něčeho‘ ve všedním životě“ (s. 17).

Odborné rovině textu by prospěla práce se zahraniční literaturou stejně jako hlubší analýza problému, akcentace primárních zdrojů a cílenější uchopení problému. Také by bylo vhodné, kdyby se autorka kritičtěji postavila k pseudoromantické představě periferie či sídliště jako ruiny ve prospěch současnějšího pohledu zahrnujícího i globální, ekologické či společenské roviny periferie. Z postoje Cibulkové vychází sídliště jako prostředí, které je monotónní, nudné, zarostlé, poničené či sešlé (s. 35), které v noci obchází Bubák (s. 45), jako místo s byty, které jsou malé, tísnivé a pro hodně lidí (s. 39). Úkolem dětí je pak sídliště „objevit“. Studentka zcela jednak zcela opomíjí odbornou rovinu, v níž teoretici architektury a designu považují sídlištní urbanismus, sociální bydlení i standardizovanou produkci za účelný i přínosný společenský jev stejně jako oceňují kvalitu některé designové výroby. Zároveň také jakoby zapomněla si představit pohled dětí, které na sídlišti bydlí, a pro něž má být výtvarná řada určená – je velmi pravděpodobné, že některé z nich budou sídliště vnímat nikoliv tak, jak studentka popisuje, nýbrž jako prostředí plné zeleně s vysokou koncentrací hřišť a volných prostranství, s dostupnými službami a funkčním bydlením. Srovnání by také zasloužily urbanistické plány sídlišť se současnou výstavbou novostaveb, v nichž obvykle zcela chybí systémové provázání s městskou infrastrukturou.

Autorský soubor fotografií ze sídlištního prostředí obsahuje zajímavé výjevy především tam, kde se Cibulková zaměřila na detail a geometrii (obr. 29, 38, 40). U větších sídlištních celků pak chybí jasnější kompoziční, světelné či sémantické řešení. Propojení těchto snímků s ruinami historických

průmyslových staveb s nánosem graffiti nepovažují za nejšťastnější krok, jelikož na obrazové a významové rovině nejsou nijak podnětně usouvztažněny a vizuální rovina průmyslových ruin je méně dotažená.

Práci doporučuji k obhajobě.

Otázky k obhajobě:

- 1) Jak byste představovala vaše výtvarné úkoly žákům, kteří v daném prostředí žijí a mají ho rádi?
- 2) Kteří čeští teoretikové architektury, urbanismu či designu se zabývali problematikou sídlišť a jaké jsou jejich pozice vůči danému tématu?

V Praze, dne 2. 9. 2020

Mgr. et MgA. Markéta Magidová